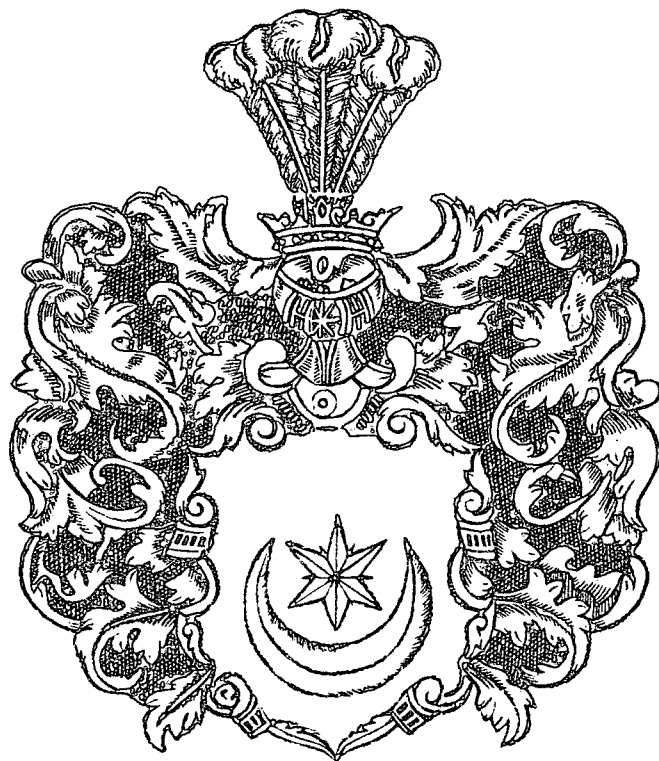

ALDONA SNITKUVIENĖ

BIRŽŲ GRAFAI TIŠKEVIČIAI
IR JŲ PALIKIMAS

Pratarmė 11

GRAFAI TIŠKEVIČIAI BIRŽUOSE IR SVETUR 13

Įžanga 15

1. Pirmojo Biržų valdos savininko mįslė 16

1.1. Juozapas Ignotas Tiškevičius 18

1.2. Mykolas Tiškevičius 21

2. Biržų majorato steigėjas Jonas Tiškevičius 24

2.1. Pasišventimas Biržams 26

2.2. Gerieji darbai 27

Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia Biržuose 27 | Švč. Mergelės Marijos bažnyčia

Nemunėlio Radviliškyje 30 | Mokykla 31 | Sveikatos apsauga 32

2.3. Astravo dvaro sodybos pastatų bei parko projektavimas ir statybos darbai 32

2.4. Pomėgiai 38

Kolekcionavimas ir rinkiniai 38 | Fotografavimas 39 | Kelionės 40 |

Medžioklė 42

3. Majorato paveldėtojas Mykolas Tiškevičius 44

3.1. Šeimos gyvenimo vingiai 44

Emigracijos metai (1863–1897) 48

3.2. Interesų ratas (iki 1862) 49

Ankstyvasis kolekcionavimo laikotarpis 49 | Kultūrinė veikla 50 | Mecenatystė 51 |

Bažnyčių mecenavimas 51 | Užsakymai dailininkams 52 | Dovanos muziejams 53 |

Medžiojimo aistra | Lietuvos giriose 54 | Alžyro kalnuose 56

3.3. Kelionė į Egiptą ir Nubiją (1861–1862) 57

Archeologiniai kasinėjimai 59 | Egipto senienų rinkinys ir jo istorija 63 |

Medžioklės nuotykių ir kelionės įspūdžiai 67

3.4. Vėlyvasis kolekcionavimo laikotarpis (1862–1897) 69

Archeologiniai kasinėjimai 70 | Tarp prekeivių, kolekcininkų ir mokslininkų 72 |

Antikos senienų rinkiniai 78

3.5. Spausdinti darbai ir rankraščiai 84

3.6. Blėstantis dėmesys Biržams (1862–1872) 86

Dosnumo gestai 86 | Parama Eustachijui Tiškevičiui 88 | Astravo rūmų biblioteka

ir rinkiniai 90

4. Vėlesni majorato savininkai 93

4.1. Juozapas Tiškevičius 93

Kolekcionavimas 95 | Mokslinė ir kultūrinė veikla 96

4.2. Jonas Leonas Tiškevičius 98

Kultūrinė veikla ir rinkiniai 102

5. Majorato paveldėtojas Alfredas Tiškevičius 104

- 5.1. Politikas ir diplomatas 105
- 5.2. Mecenatas 106
- 5.3. Emigrantas 107

6. Paskutinis majorato paveldėtojas Jonas Jurgis Tiškevičius 111

KATALOGAS. PASAULYJE PASKLIDĘS MENO PALIKIMAS 115

Įžanga 116

1. Senovės Artimieji Rytai 137

1.1. Mesopotamija 138

Statulėlės | Antspaudai 138 | Amuletai | Indai | Kopijos 139

1.2. Egiptas 140

Stelos | Statulėlės 140 | Ušebtai 154 | Skarabėjai ir skaraboidai 156 |

Amuletai 164 | Antspaudai 185 | Papirusai 186 | Raštininko reikmenys 187 |

Laidojimo reikmenys 187 | Tualetų reikmenys 189 | Papuošalai 190 | Indai 196 |

Kiti eksponatai 197 | Klastotės ir kopijos 201

1.3. Anatolija 203

Antspaudai 203

1.4. Sirija 203

Antspaudai | Indai 203 | Kiti eksponatai 204

1.5. Kipras ir Finikija 204

Statulėlės 204 | Skarabėjai, gemos ir antspaudai | Papuošalai 205

Indai 205 | Kiti eksponatai 206

1.6. Persija 207

Statulėlės | Antspaudai ir amuletai | Indai 207

2. Antika 208

2.1. Kreta–Mikėnai 209

Gemos ir antspaudai | Papuošalai 209

2.2. Graikija 210

Reljefai 210 | Statulos ir statulėlės 212 | Monetos ir medaliai 218 | Gemos 222

Antspaudai | Veidrodžiai 226 | Papuošalai 227 | Indai 229 | Kiti eksponatai 238 |

Klastotės ir kopijos 239

2.3. Pietų Italija 239

Gemos | Indai 239

2.4. Etrurija 240

Reljefai | Statulėlės 240 | Gemos 241 | Antspaudai | Veidrodžiai 243 |

Papuošalai 244 | Indai | Kiti eksponatai 246

2.5. Roma 247

Reljefai | Statulos ir statulėlės 247 | Mozaika 253 | Monetos ir medaliai 254 |

Gemos 269 | Veidrodžiai 271 | Papuošalai | Aukso stiklai 272 | Indai ir stalo

įrankiai 277 | Kiti eksponatai 281

2.6. Neatribuoti meno kūriniai 283

Statulėlės | Gemos ir papuošalai 283 | Indai | Kiti eksponatai 285

3. Bizantija	286
Medaliukai Papuošalai ir amuletai	287 Indai 288
4. Europa	305
4.1. Vaizduojamoji dailė	306
Tapyba Skulptūra	328 Medaliai 333 Antspaudai 338 Grafika 339
4.2. Taikomoji dailė	346
Pusbrangių akmenų dirbiniai Metalų dirbiniai	346 Tekstilė 351
Keramika	354 Medžio dirbiniai 359 Stiklo dirbiniai 369
4.3. Bažnytinė dailė	372
Tapyba Skulptūra	374 Liturginiai indai 375 Liturginiai drabužiai 376
Bažnytiniai reikmenys	376 Bažnytinė įranga 377
5. Tolimiėji Rytai	378
Skulptūra Keramika	379 Tekstilė 380
6. Šiaurės Amerika	381
Ginklai Apranga Indai	383
Papildymai	401
Žodynėlis	402
Priedai	403
1. Biržų pilies ir Astravo dvaro sodybos likimas	403
2. <i>In memoriam</i>	407
3. Grafų Tiškevičių genealogija (XVIII–XX a. vid.)	412
3.1. Logoisko grafų Tiškevičių genealoginis medis (dalis)	414
3.2. Biržų grafų Tiškevičių šaka	416
3.3. Raudondvario grafų Tiškevičių šaka	418
3.4. Palangos, Vokės, Lentvario ir Kretingos grafų Tiškevičių šakos	420
Padėkos	422
Streszczenie i spis treści. Birżańscy hrabiowie Tyszkiewiczowie i ich spuścizna	424
Summary and contents. Counts Tyszkiewicz of Biržai and their heritage	427
Zusammenfassung und Inhalt. Die Grafen Tyszkiewicz von Biržai und ihr Nachlass	430
Résumé et table de matière. Les comtes Tyszkiewicz de Biržai et leur héritage	433
Rodyklės	436
Iliustracijų sąrašas	436
Sutrumpinimai	438
Bendrieji sutrumpinimai	438
Įstaigų pavadinimų sutrumpinimai	439
Šaltiniai	440
Literatūra	443
Objektų dabartinės buvimo vietos	453
Nerastų objektų chronologija	462
Asmenvardžiai	465
Vietovardžiai	473
Apie autorę	477